

STORTINGET

Innst. 163 L

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
frå familie- og kulturkomiteen

Prop. 220 L (2020–2021)

Innstilling frå familie- og kulturkomiteen om Lov om pengespill (pengespilloven)

Til Stortinget

1. Samandrag

Kulturdepartementet legger i proposisjonen fram forslag til lov om pengespill (pengespilloven). Bakgrunnen for lovforslaget er Meld. St. 12 (2016–2017) Alt å vinne. Ein ansvarleg og aktiv pengespilpolitikk (pengespillmeldingen), som konkluderte med at dagens lover på pengespillfeltet skal slås sammen til en felles lov. Lovforslaget erstatter de tre gjeldende lover for pengespill, som er lotteriloven, pengespilloven og totalisatorloven. Lovforslaget innebærer en oppdatering og samling av disse tre lovene, men introduserer også nye bestemmelser.

Departementet sendte 29. juni 2020 på høring forslag til ny lov om pengespill. I proposisjonen er det nærmere redegjort for høringsuttalelsene og departementets vurdering av disse.

Pengespill er regulert på nasjonalt nivå. Det følger av folkerettens suverenitetsprinsipp at den enkelte stat har eksklusiv jurisdiksjon over sitt eget territorium. På pengespillområdet innebærer dette at staten i utgangspunktet står fritt til å bestemme om det skal være tillatt å tilby pengespill i landet, og i så fall hvilke pengespill det skal være lov å tilby. Myndighetene har på visse vilkår ønsket å åpne for lotterier og pengespill.

I Meld. St. 12 (2016–2017) la departementet til grunn at det primært er tre allmenne hensyn bak den

norske pengespillpolitikken og dagens enerettsmodell. Disse er hensynet til å forebygge problematisk spilleatferd, hensynet til å forebygge økonomisk mislighold og hensynet til å begrense privat fortjeneste. Disse hensynene ligger også til grunn for forslaget om ny pengespilllov. I tillegg er det et hensyn at mest mulig av inntektene fra pengespill og lotterier skal gå til gode formål.

I proposisjonen er det en rekke forslag som har som mål å ivareta de allmenne hensynene som ligger til grunn for pengespillpolitikken.

For det første etableres det en rangordning mellom formålene i lovens formålsbestemmelse. Dette understreker at å forebygge spilleproblemer og andre negative konsekvenser av pengespill er lovens hovedformål. Loven skal også sikre at pengespill gjennomføres på en ansvarlig og trygg måte. Videre er det et underordnet mål å legge til rette for at inntekter fra pengespill kan gå til ikke-fortjenestebaserte formål.

For det andre videreføres enerettsmodellen. Ved behandlingen av Meld. St. 12 (2016–2017) sluttet Stortinget seg til departementets vurdering om at enerettsmodellen burde videreføres og styrkes. Et bredt flertall i Stortinget sluttet også opp om enerettsmodellen ved behandlingen av representantforslag Dokument 8:56 S (2020–2021) om å oppheve spillmonopolet i Norge. I lovproposisjonen gjøres det derfor ingen ny vurdering av hvilken reguleringsmodell som skal gjelde for det norske pengespillmarkedet.

Enerettsmodellen innebærer at det er gitt enerett til Norsk Tipping og Norsk Rikstoto til å tilby enkelte pengespill. Eneretten gjelder pengespill som krever særlig offentlig kontroll fordi de har høy omsetning, høye premier eller har egenskaper som gir høy risiko for spilleproblemer. Enerettstilbyderne vil være de viktigste virkemidlene for å følge opp hensynene bak pengespillpo-

litikken, både når det gjelder å forebygge problematisk spilleatferd og å forebygge økonomisk mislighold og andre negative konsekvenser. Disse tilbyderne skal ha en helhetlig og attraktiv portefølje for å sikre at de kan lede spillere til sine tilbud og dermed bidra til at målene i pengespillpolitikken nås. Lovforslaget sikrer at enerettstilbyderne underlegges streng statlig kontroll, slik EØS-retten krever.

For det tredje skal loven gi grunnlag for en helhetlig, sammenhengende og systematisk pengespillpolitikk. Dette er avgjørende for å kunne sikre ivaretagelse av de overordnede målene for pengespillpolitikken. Felles lovgivning sikrer at de samme ansvarlighetshensynene og risikovurderingene med hensyn til uønsket spilleatferd gjør seg gjeldende for alle typer pengespill. Samtidig gjør en felles regulering at det blir enklere å sikre en samlet ivaretagelse av de overordnede målene for pengespillpolitikken på hele pengespillfeltet.

Rent praktisk vil effekten av felles regulering innebære et enklere og mer oversiktlig regelverk som for den enkelte framstår som mer brukervennlig. Et av de sentrale målene for lovarbeidet har vært å foreta en helhetlig gjennomgang av begrepsbruken i gjeldende regelverk og å komme fram til en felles begrepsbruk i det nye lovverket.

For det fjerde samles ansvaret for pengespillpolitikken under Kulturdepartementet. Forvaltningen av politikken er i dag delt mellom Landbruks- og matdepartementet og Kulturdepartementet. Ved å samle forvaltningsansvaret under ett fagansvarlig departement vil man lettere oppnå et helhetlig perspektiv på pengespillpolitikken. Ett overordnet sektoransvarlig departement vil innebære at ansvarighetshensynet vektlegges i samme grad ved praktiseringen av regelverket på de ulike sektorområdene.

For det femte styrkes Lotteritilsynets rolle. Loven tydeliggjør at Lotteritilsynet skal drive med kontroll- og tilsynsvirksomhet og ha rene forvaltningsoppgaver. En samlet og felles lovgivning på pengespillfeltet vil gi en mer effektiv og forutsigbar regelverksforvaltning. Det foreslås også å styrke Lotteritilsynets virkemidler for å sikre at pengespill skjer i lovlige former. Lotterinemnda skal i framtiden være klageinstans for alle Lotteritilsynets enkeltvedtak på pengespillfeltet, til forskjell fra dagens ordning med tre klageinstanser.

For det sjette videreføres hovedprinsippet om at inntekter fra pengespill skal tilfalle ikke-fortjenestebaserte formål. Det vil fortsatt være krav om tillatelse for å tilby større lotterier, entreprenørbingo, foreningsbingo og bingo i lokalradio eller lokalfjernsyn over en gitt omsetningsgrense. Det foreslås også konkrete vilkår for hvilke organisasjoner som kan tilby slike pengespill. Det foreslås videre å fjerne krav om melding til Lotteritilsynet for de minste pengespillene.

I proposisjonen er det foreslått håndhevings- og sanksjonshjemler for å kunne sikre at eventuelle brudd på lovens bestemmelser kan følges opp på en effektiv og virkningsfull måte.

Departementet er innstilt på å utrede nærmere hvordan et system med DNS-blokkering kan utformes, og vil sende på ny høring et forslag om å innføre DNS-blokkering av nettsider som tilbyr pengespill som ikke har tillatelse i Norge.

I proposisjonen omtaler departementet økonomiske og administrative konsekvenser av lovforslaget for det offentlige så vel som for pengespillaktører, forbrukere og sårbare spillere.

2. Merknader frå komiteen

2.1 Bakgrunn og generelle merknader

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Åse Kristin Ask Bakke, Ragnhild Male Hartviksen og Torstein Tvedt Solberg, frå Høgre, Turid Kristensen og fung. leiar Tage Pettersen, frå Senterpartiet, Margrethe Haarr og Olav Urbø, frå Framstegspartiet, Sigbjørn Framnes, frå Sosialistisk Venstreparti, Kathy Lie, og frå Venstre, Sofie Høgestøl, viser til proposisjonen frå regjeringa, der den foreslår å innføre ei ny lov om pengespel. Bakgrunnen for lova er Meld. St. 12 (2016–2017) Alt å vinne.

Komiteen viser til eit breitt engasjement ved høyringa av lova. Komiteen viser vidare til at det nye lovforslaget erstattar dei tre gjeldande lovene for pengespel, som er lotteriloven, pengespilloven og totalisatorloven. Lovforslaget inneheld òg oppdateringar og nye bestemmingar.

Komiteen konstaterer at lovforslaget inneber ei samling av det politiske ansvaret for pengespelpolitikken under Kultur- og likestillingsdepartementet og introduserer nye bestemmingar.

Komiteen viser også til Stortinget si behandling av pengespelpolitikken i fleire omgangar dei seinare åra.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet og Senterpartiet vil slå fast at regjeringa Solberg har lagt fram eit godt forslag til ny pengespellov. I lova blir det foreslått initiativ og tiltak for å ta vare på einerechtsmodellen, for å bidra til å hindre ulovleg verksemd og for å styrke arbeidet mot speleproblem. Dese medlemene stiller seg svært undrande til at fleire av partia som sjølv var ein del av regjeringa Solberg, allereie no vel å avvise viktige delar av lovforslaget. Dette gjeld forslag som i tillegg til å vere godt grunnjevne, også byggjer på langvarig praktisk erfaring, juridiske vurderingar og kunnskap bygd på EØS-avtalen. Eksem-

pel på dette er å stille krav om å oppretthalde styresamansettinga i Norsk Rikstoto, å signalisere behov for å styrke den private lotterimarknaden ut over forslaget, sjølv om det er grundig vurdert i lovforslaget også opp mot enerettsmodellen, og rettslege krav til «begrensa omfang», og å gå imot DNS-blokkering.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre er glade for at Meld. St. 12 (2016–2017) Alt å vinne. Ein ansvarleg og aktiv pengespelpolitikk (pengespillmeldingen) er fulgt opp med denne proposisjonen, og for at regjeringen Solbergs proposisjon er lagt frem til behandling.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre mener det er hensiktsmessig å samle de tre eksisterende lovene på feltet i en felles lov, og at dette vil føre til et styrket og mer samordnet lovverk på feltet og også gi grunnlag for en helhetlig, sammenhengende og systematisk pengespillpolitikk.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre støtter de større grepene i lovforslaget og det grunnlag det gir for en helhetlig, sammenhengende og systematisk pengespillpolitikk. Disse medlemmer støtter lovens intensjon om å forebygge spilleproblemer og andre negative konsekvenser av pengespill og sikre at pengespill gjennomføres på en ansvarlig og trygg måte. Disse medlemmer ser vidare at forslaget viderefører spillmonopolet og den såkalte enerettsmodellen, og stiller seg bak det.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre mener samtidig at det er et behov for å se loven i sammenheng med utviklingen på pengespillfeltet. Spesielt kan utviklingen i den internasjonale konkurransen påvirke effekten av loven og, på sikt, relevansen til spillmonopolet.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen følge tett med på pengespillområdet og påvirkningen fra internasjonale aktører og senest i løpet av 2024 komme tilbake til Stortinget med en evaluering av det norske spillmonopolet, den såkalte enerettsmodellen.»

Komiteens medlemmer fra Høyre støtter at det etableres en rangordning mellom målene i lovens formålsbestemmelse, der det understrekes at å forbygge spilleproblemer og andre negative konsekvenser av pengespill er lovens hovedformål, at loven vidare skal sikre at pengespill gjennomføres på en ansvarlig og trygg måte, og at det også skal legges til rette for at inntekter fra pengespill kan gå til ikke-fortjenestebaserte formål som et underordnet formål.

Disse medlemmer støtter mange av forslagene i proposisjonen, også en videreføring av enerettsmodellen, at Norsk Tipping og Norsk Rikstoto fortsatt skal gis enerett til å tilby spill som har høy omsetning, høye premier eller som kan gi høy risiko for spilleproblemer.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet merker seg at pengespill i utgangspunktet er forbudt i Norge, men at det finnes unntak. Det har i mange år vært bred politisk enighet om at pengespillpolitikken skal hvile på tre hovedprinsipper: Spill kan og bør være en tillatt fritidsaktivitet for alle de som ikke har spillavhengighet, spillavhengighet bør forebygges og bekjempes, og overskudd fra spill skal gå til ideelle og samfunnsnyttige formål.

Norsk Tipping og Norsk Rikstoto er gitt enerett til å tilby enkelte pengespill. Spilloverskuddet fra Norsk Tipping fordeles med 64 pst. til idrettsformål, 18 pst. til kulturformål og 18 pst. til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner. I tillegg har Norsk Tipping og Norsk Rikstoto monopol på å tilby regulerte pengespill på nett i Norge.

Overskuddet til Norsk Tipping er en viktig inntektskilde for norsk idrett. I 2019 var overskuddet til Norsk Tipping på 5,7 mrd. kroner, og av dette fikk norsk idrett 2,9 mrd. kroner. Norges idrettsforbund (NIF) fikk alene 730 mill. kroner av disse pengene.

Lotteri- og stiftelsestilsynet estimerer at det er 200 000–250 000 nordmenn som spiller hos utenlandske tilbydere, og at de legger igjen omtrent 1,85 mrd. kroner hos disse selskapene. Tilsynet viser også til at H2 Gambling Capital sitt estimat er at nordmenn legger igjen 3,9 mrd. kroner hos utenlandske tilbydere.

I en rapport fra Menon Economics i 2018 ble det anslått at fellesskapet går glipp av skatteinntekter på 1,2–1,9 mrd. kroner ved å ikke inkludere de uregulerte spill-selskapene i et organisert system. Rapporten viser at en lisensordning vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt sett opp mot en videreføring av dagens enerettsmodell.

Utenlandske spillselskaper konkurrerer i dag på det norske markedet gjennom å tilby nettbaserte spill regulert i utlandet. De fleste uregulerte spillselskaper som tilbyr pengespill i Norge, er i dag registrert på Malta og betaler dermed ikke skatt til Norge. Det er av flere estimert at markedsandelen til de utenlandske spillselskapene er på godt over 50 pst. for onlinespill.

Danmark har hatt et lisensregulert marked siden 2012, mens Sverige fikk det fra 2019. En slik lisensmodell innebærer at de utenlandsbaserte selskapene får tilby spill mot at de betaler skatt av inntektene sine og forholder seg til gjeldende lands regler.

I Sverige fikk staten omtrent doblet skatteinntektene sammenlignet med det de forventet da de åpnet for en lisensmodell for private spillselskaper.

Spillavhengighet

Spillmonopolet har som hensikt å få folk til å bruke Norsk Tipping samt beskytte sårbare grupper mot å bli spilleavhengige og gi mest mulig tilbake til norsk frivillighet, idrett og kultur. Dette medlem er av den oppfatning at dette ikke virker. Dagens spillmonopol kan ikke brukes som argument for å hindre reklame for pengespill, ettersom Norsk Tipping sine reklamekampanjer kan oppfattes som pågående for sårbare grupper.

Ifølge rapportene Omfang av penge- og dataspillproblemer i Norge 2013, 2015 og 2019 (Institutt for samfunnspsykologi, Universitetet i Bergen 2014, 2016 og 2020) har Norge opplevd en økning i antall problemspillere fra 22 000 i 2013 til 55 000 i 2019.

I Sverige har den felles muligheten til å stenge seg selv ute fra alle spillingselskaper, «Spelpaus», blitt benyttet av 54 000 siden oppstarten 1. januar 2019. Det finnes også en slik mulighet på tvers av spillingselskapene i Danmark, hvor man kan stenge seg selv ute på et felles sted. I Norge er ikke dette mulig, siden vi ikke inkluderer de private spillingselskapene i en lisensmodell eller på annen måte.

Lisensordning i Norge

Med den teknologiske utviklingen har det vokst frem et stort uregulert marked av utenlandske pengespill som kasino, poker, oddsspill og bingo på nett. De utenlandske spillingselskapene har ikke tillatelse til å tilby eller markedsføre disse spillene i Norge, men det er ikke ulovlig for nordmenn å spille hos selskapene.

Dette medlem ønsker derfor å opprette en lisensordning for spill, hvor regelverket utformes slik at norske og utenlandske aktører vil ha like konkurransevilkår innenfor spillreklame og pengespill.

En lisensmodell innebærer at man åpner for at flere spillingselskaper får adgang til det norske markedet på lik linje med dagens monopolist Norsk Tipping, mot at de underordner seg en rekke myndighetskrav for å beskytte problemspillere og betaler en særskilt skatt på omsetningen, en omsetning som tidligere forsvant ut av landet.

En lisensmodell vil gi økte inntekter til samfunnsnyttige forhold som frivilligheten og bidra til forebygging av avhengighet. Samtidig vil den føre til at en større andel av markedet kommer inn under norsk regulering, noe som også medfører økt myndighetskontroll.

Dette medlem er av den oppfatning at et velutformet lisensregime i større grad enn dagens spillmonopol vil ivareta de tre bærende prinsipper for spillpolitikken. Det vil som en følge også være samfunnsøkonomisk lønnsomt. En lisensordning vil øke sannsynligheten for at vedtatte målsettinger for spillpolitikken kan nås, deriblant å øke fellesskapets samlede inntekter og bidra til en mer effektiv innsats mot spillavhengighet og problematisk spilling.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest komme tilbake til Stortinget med et forslag om å oppheve spillmonopolet og innføre en lisensordning som sørger for like konkurransevilkår for norske og internasjonale spillingselskaper. Ordningen skal videreføre de tre bærende prinsippene for spillpolitikken.»

«Stortinget ber regjeringen snarest komme tilbake til Stortinget med et forslag om å endre markedsføringsloven slik at alle spillingselskaper med lisens lovlig kan reklamere for produktene sine.»

«Stortinget ber regjeringen snarest mulig gjennomføre en bred og ekstern evaluering av norsk spillpolitikk, inkludert enerettsmodellen (spillmonopolet).»

2.2 Forholdet til EØS-retten

Komiteen viser til at departementet vurderer den norske enerettsmodellen til å vere i tråd med EØS-retten.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet og Senterpartiet viser til at Noreg har valt eit høgt nivå av beskyttelse, og enerettsmodellen blir vurdert som det einaste tiltaket som kan oppnå dette.

2.3 Formålet med lova

Fleirtalet i komiteen, alle unntatt medlemen frå Framstegspartiet, viser til at formålet med lova er å regulere norsk pengespelpolitikk. Dei tre allmenne omsyna bak den norske pengespelpolitikken og dagens enerettsmodell baserer seg på omsynet til å førebygge problematisk speleåtferd, omsynet til å førebygge økonomisk misleghald og omsynet til å avgrense privat forteneste. Desse vert vidareførte i den nye lova.

Fleirtalet vil også understreke at det å opparbeide gode inntekter, vert rekna som eit underordna omsyn sett i forhold til dei tre allmenne omsyna bak pengespelpolitikken.

Formålet med lovforslaget inneber vidare at enerettsmodellen, som i dag gir Norsk Tipping og Norsk Rikstoto enerett til å tilby dei fleste former for pengespel, vidareførast og styrkast.

2.4 Kva lova gjeld

Komiteen viser til at lova gjeld pengespel der deltakarane mot ein innsats kan vinne ein premie av økonomisk verdi og resultatet er heilt eller delvis tilfeldig.

JURIDISK GRÅSONE MELLOM PENGESPILL OG ANDRE SPILL

Komiteen viser til at en rekke høringsinstanser tok til orde for at lootbokser og andre pengespilliknende elementer i dataspill bør reguleres, men at det var ulike meninger om hvorvidt en slik regulering bør gjøres i pengespilloven eller på andre måter. Komiteen er enig i at det er behov for en regulering og en vurdering av behovet for et forbud mot lootbokser. Forum for spilltrender, som ble opprettet av Lotteritilsynet i 2016 på oppdrag fra Kulturdepartementet, har pekt på at en regulering av spill i gråsonen mellom dataspill og pengespill bør fokusere på egenskaper i spillet fremfor spillkategori, og støtter at det er bedre å gjøre dette på en annen måte enn gjennom pengespilloven.

Komiteen vil peke på at det ikke foreligger mye forskning på feltet, men befolkningsundersøkelsen som ble gjennomført av Universitetet i Bergen i 2019, viser at 17 000 personer kan ha et problematisk forbruk av lootbokser. Flere høringsinstanser uttalte at lootbokser, skins betting og liknende mekanismer kan være en inngang til problematisk spilling hos unge. Det pekes også på at premier uten økonomisk verdi, men som har en subjektiv verdi og betydning for fremgang i spillet (pay to win o.l.) er forhold som bør vurderes. Det vil også være hensiktsmessig å se til andre lands erfaringer og tiltak og samarbeide med andre land for å finne gode reguleringer på området.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at spørsmålet om håndtering av lotterilignende mekanismer i dataspill også behandles i Dokument 8:24 (2021–2022) om et løft for den digitale spillkulturen. Statsråd Anette Trettebergstuen skriver i sitt svarbrev av 15. desember 2021 til komiteen i denne saken at hun er enig i at regjeringen bør vurdere å innføre et regelverk for lotterimekanismer i dataspill. Statsråden viser til at regjeringen ikke har tilstrekkelig kunnskap til å foreslå dette, og viser til at regjeringen skal lansere en handlingsplan mot spilleproblemer i pengespill og dataspill for perioden 2022–2025. Disse medlemmer er glade for at regjeringen vil jobbe videre med dette spørsmålet, og ser frem til at handlingsplanen legges frem og til de forslag til tiltak denne vil inneholde.

2.5 Kvar lova gjeld

Fleirtalet i komiteen, alle unntatt medlemen fra Framstegspartiet, støtter regjeringa sitt forslag om kvar lova skal gjelde.

2.6 Pengespel skal ha løyve

Fleirtalet i komiteen, alle unntatt medlemen fra Framstegspartiet, seier seg einig i at det skal vere forbod mot å tilby pengespel utan løyve.

2.7 Formidling av betalingstransaksjonar

Fleirtalet i komiteen, alle unntatt medlemen fra Framstegspartiet, støtter det foreslåtte forbudet mot formidling av betalingstransaksjonar frå pengespel som ikkje har naudsynt løyve etter lova.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet viser til det problematiske ved at norske borgere nektes å gjennomføre betalinger til utenlandske spill-selskap, all den tid det ikke er ulovlig å spille. Dette er en sterk begrensning i borgeres rettigheter. Dette medlem merker seg også at det har kommet frem en rekke saker hvor betalinger har blitt stoppet selv når de ikke skulle gå til spill-selskaper. Dette medlem viser til skriftlig spørsmål i Dokument nr. 15:2712 (2020–2021), hvor daværende statsråd Abid Raja bl.a. svarte:

«Dersom nordmenn er hindret fra å overføre penger til egne kontoer eller lommebøker i ett utenlandsk e-pengeforetak, kan dette følgelig skyldes at foretaket ikke har bestrebet nok å skille mellom lovlige og ulovlige pengetransaksjoner.»

Statsrådets svar legger byrden for å opprettholde norsk lov på et utenlandsk foretak, noe som igjen rammer lovlydige norske borgere som ønsker å gjennomføre en lovlig transaksjon. Dette medlem mener at statsrådets svar viser at det norske forbudet ikke kan gjennomføres på en juridisk holdbar måte, spesielt siden den valgte måten rammer norske borgeres lovlige aktiviteter.

2.8 Marknadsføring

Fleirtalet i komiteen, alle unntatt medlemen fra Framstegspartiet, sluttar seg til regjeringa sitt forslag om marknadsføring og vil vise til at marknadsføringa av dei statlege pengespela vert regulert av særskilde retningslinjer.

I tråd med lovforslaget vil fleirtalet understreke at det er viktig å hindre ulovleg marknadsføring av pengespel. Det er også viktig å sette i verk tiltak for å sikre ansvarlege pengespel.

2.9 Eit ansvarleg og trygt pengespeltilbod

Fleirtalet i komiteen, alle unntatt medlemen fra Framstegspartiet, sluttar seg til regjeringa sitt forslag om å sikre eit ansvarleg og trygt pengespeltilbod.

Komiteen meiner difor at spel som vert tilbydde, skal vere innanfor kontrollerte og ansvarlege rammer, for å minimere risikoen for utvikling av spelproblem og gjeldsproblem.

Komiteen merkar seg og støttar at tilbydarar av pengespel som krev løyve, skal gjennomføre naudsynte tiltak for å hindre at pengespel vert utnytta til økonomisk kriminalitet, eller at annan kriminalitet finn stad. Komiteen sluttar seg også til at det i lovforslaget vert stilt krav om at dei som tilbyr pengespel, skal vere eigna til det.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre er gjort kjent med at Norsk Tipping sa nei til å delta i Spillforsks forskningsprosjekt, et såkalt covid 19-prosjekt, der man skulle forske på hvordan spilladferden har endret seg under pandemien. Disse medlemmer mener at dette er svært uheldig, og at Norsk Tipping og Norsk Rikstoto i fremtiden må pålegges å delta i viktige forskningsprosjekter fra anerkjente miljøer i Norge, som for eksempel Universitetet i Bergen, som kan bidra til å gi oss et godt kunnskapsgrunnlag for videre utvikling av spillpolitikken i Norge.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet viser til Dokument nr. 15:845 (2021–2022), Skriftlig spørsmål fra Silje Hjemdal (Fremskrittspartiet) til kultur- og likestillingsministeren om at Norsk Tipping bør delta i forskningsprosjektet om hvordan spilleadferd har endret seg under covid-19 pandemien. Dette medlem finner det oppsiktsvekkende at den statlige enerettsaktøren velger å ikke bli med på et seriøst nordisk forskningsprosjekt.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet og Senterpartiet viser til statsråd Anette Trettebergstuen's svar 17. og 25. januar 2022 på skriftlege spørsmål om Norsk Tippings deltaking i eit felles nordisk forskingsprosjekt. Statsråden viser til at Norsk Tipping grunnjev si manglande deltaking bl.a. ved å vise til at prosjektet har uregulerte selskap som samarbeidspartnarar, og risikoen for at forretningskritisk informasjon tilkjem selskap som opererer ulovleg i Noreg. Desse medlemene har ikkje innvendingar mot grunnjevninga som vert gitt, men støtter at Norsk Tipping fortset å bidra til ulike aktuelle forskingsprosjekt elles.

2.10 Regulering av Norsk Tipping som selskap

Fleirtalet i komiteen, alle unntatt medlemen frå Framstegspartiet, støtter regjeringa sitt forslag om framleis å ha ein einerettsmodell i regi av Norsk Tipping.

Fleirtalet viser til at Norsk Tipping vert eigd fullt og heilt av staten, og dette gir departementet moglegheit til å gi skriftlege instruksar også utanom generalforsamlinga, om forhold som gjeld oppfyljing av lova sitt formål. Fleirtalet ser dette som viktig for å oppfylle einerettsmodellen.

Komiteen viser til at Norsk Tipping skal gjennomføre og formidle pengespel i trygge former og under offentleg kontroll med sikte på å førebygge negative konsekvensar.

Komiteen viser til proposisjonen si beskriving av fordelinga av overskotet frå Norsk Tipping si spelverksemd og at dette er i tråd med Stortingets tidlegare vedtak. Tiltak mot speleproblem er svært viktig, og komiteen vil i den samanhengen slutte seg til at minimum 0,5 pst. av overskotet til Norsk Tipping vert sett av til tiltak mot speleproblem.

Komiteen støttar forslaget om at dei som spelar nokre av pengespela til Norsk Tipping, kan gi ein andel av innsatsbehovet som grasrotandel. Komiteen vil understreke kor viktig dette er for lokal og regional aktivitet.

2.11 Norsk Rikstoto – løyve til å tilby pengespel på hest

Fleirtalet i komiteen, alle unntatt medlemen frå Framstegspartiet, sluttar seg til lovforslaget om einerett til å tilby pengespel på hest, og viser til at Norsk Rikstoto har einerett etter totalisatorloven i dag, og at dette forutset konsesjon.

Fleirtalet vil understreke at den som får einerett til å tilby pengespel på hest vert tildelt ei særskild rolle i gjennomføringa av norsk spelpolitikk, saman med Norsk Tipping, for å oppfylle formåla til einerettsmodellen.

Fleirtalet viser til omtalen i proposisjonen om einerett til å tilby pengespel på hest, der eineretten har ein føresetnad om statleg styring.

Fleirtalet viser til rettspraksis frå EU-domstolen der det er lagt til grunn at direkte tildeling av einerett til å tilby pengespel utan open konkurranse frå andre søkarar, slik som ein gjer under den norske einerettsmodellen, kan vere lovleg så lenge myndigheita har tilstrekkelege moglegheiter for kontroll med aktøren.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at lovforslaget no gir staten rett til å utnemne fleirtalrt i styret til den som har løyve til å tilby pengespel på hest, og fleirtalet meiner det blir viktig å sikre at styret har god kjennskap til hestesporten og hestenæringa. Minst to styremedlemmer som staten utnemner, skal ha kompetanse og erfaring frå trav- og galoppsporten.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt forslag om at dagens styresammensetning i Norsk Rikstoto skal opprettholdes. Medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti uttaler i sin merknad at de mener at i hvert fall to av styremedlemmene som staten utnevner, skal ha kompetanse og erfaring fra trav- og galoppporten. Dersom disse partiene hadde fremmet et forslag om dette, og ikke bare uttalt seg om dette i merknadsform, ville disse medlemmer kunne ha stemt subsidiært for et slikt forslag. Et slikt vedtak ville ha sikret at regjeringen måtte ha fulgt opp og oppfylt et krav om ønsket kompetanse inn i styret, selv om det i seg selv ikke nødvendigvis vil sikre den ønskede tilknytningen til Norsk Rikstotos stiftere og nødvendige aktører på feltet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til brev fra Norsk Rikstotos stiftere (Det Norske Travelskap og Norsk Jockeyklubb), hvor de mener at forslaget om statlig flertall i stiftelsens styre, og statlig instruksjonsmyndighet overfor styrets medlemmer, i realiteten er et forslag om ekspropriasjon fra statens side av Stiftelsen Norsk Rikstoto og dens verdier. De to organisasjonene mener at det bryter med stiftelsesloven. De to organisasjonene varsler at de vil gå til søksmål mot staten for å ivareta sine rettigheter. Disse medlemmer er imot ekspropriasjon av private verdier. Disse medlemmer mener at en slik fremgangsmåte er sterkt skadelig for norsk hestesport og det norske hestemiljøet. Disse medlemmer mener derfor at forslaget om statlig flertall i stiftelsens styre, og statlig instruksjonsmyndighet overfor styrets medlemmer, straks bør trekkes.

Fleirtallet i komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at departementet har vurdert, men ikke tatt inn i lovforslaget, en mulighet for departementet til å instruere enerettstilbydarane, tilsvarende instruksjonsretten overfor Norsk Tipping i § 11 sjette ledd.

Fleirtallet viser vidare til at tapsgrensene i Norsk Rikstoto skal vurderast, slik det står i Hurdalsplattforma. Også Norsk Rikstoto si spillportefølje skal vurderast nærmare.

Fleirtallet vil vise til at hestesporten og hestenæringa har ei viktig betydning, og vil understreke behovet for at det vert arbeidd vidare med rammevilkåra for både sport og næring. Fleirtallet har merka seg at regjeringa har bestemt seg for å gjere ein slik gjennomgang og vil komme tilbake til Stortinget på eigna måte.

Fleirtallet viser til at Stortinget frå og med 2020 har vedtatt å avvike totalisatoravgifta, og at provenytapet var berekna til 100 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet vil vise til at bestemmelsene i en ny pengespillov setter viktige rammevilkår for hestesporten og hestenæringen. Disse medlemmer har blant annet foreslått at definisjonen av pengespill på hest også skal omfatte digitale og virtuelle spill, og at staten ikke skal få anledning til å utnevne et flertall i styret til Norsk Rikstoto. Dette er blant de viktigste innspillene fra aktørene i sektoren, innspill til hvordan rammevilkårene også kan forbedres.

Disse medlemmer synes det er positivt at regjeringen i Hurdalsplattformen har erklært at de ønsker å gjennomgå rammevilkårene for hestesporten, og at de har uttalt at de ønsker å komme tilbake til Stortinget på egnet måte. Disse medlemmer vil likevel bemerke at nettopp behandlingen av denne lovproposisjonen ville ha vært en svært god anledning og en god måte for regjeringen å komme til Stortinget med sine forslag på. Det fremstår som noe underlig at Stortinget først skal vedta en ny pengespillov, som nettopp angir viktige rammevilkår for Norsk Rikstoto og hestesporten, og at regjeringen på et senere tidspunkt skal ta opp de samme spørsmålene til ny vurdering. Disse medlemmer mener at dette ikke skaper en god forutsigbarhet for aktørene i sektoren.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet har jobbet for å avvike totalisatoravgiften lenge. Dette medlem viser også til Dokument 8:126 S (2019–2020), representantforslag om sikring av inntektsgrunnlaget for hestesporten i Norge, hvor det foreslås å sørge for at det ikke innføres tapsgrenser på spill hos Norsk Rikstoto.

Dette medlem viser til behandlingen av Dokument 8:126 S (2019–2020) hvor det ble vedtatt følgende:

«Stortinget ber regjeringen gjøre bortfallet av totalisatoravgift permanent.»

Dette medlem viser også til at inntekter fra spill om hestesport bør komme hestesporten til gode.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, vil peke på at proposisjonen viser til at det er nødvendig at enerettstilbyderne gis mulighet til å ha en helhetlig og attraktiv portefølje. Norsk Rikstoto peker på at interessen for tradisjonelt pengespill på hest er nedadgående over hele verden, men interessen for virtuelle og digitale spill på hest er økende. Flertallet mener derfor at det er nødvendig at Norsk Rikstoto får mulighet til å utvikle og innovere sine produkter og tjenester for å ha et tilbud som er tilpasset samfunnsutviklingen for øvrig. Dette innebærer også muligheter til å utvikle digitale og virtuelle spill på hest. Flertallet mener at pengespill på

hest også bør omfatte slike spill. Det er Norsk Rikstoto som er den aktøren som tilbyr pengespill på hest, som har de relevante innsatsfaktorene og kompetansen, og som står nærmest til å tilby de digitale og virtuelle pengespillene på hest. Norsk Rikstoto har i høringen uttalt at det er en reell fare for at attraktive spill ikke vil se dagens lys dersom de ikke kan tilby dette, ettersom Norsk Tipping ikke innehar det materialet som skal til for å utvikle spillene, for eksempel digitale spill basert på historiske hesteveddeløp eller historiske hester. Flertallet mener at disse spillene ikke vil komme i konflikt med Norsk Tippings lykkespill, men at det er en fare for at norske spillere i stedet søker seg til utenlandske aktører og vender seg mot ulovlige pengespill dersom disse produktene ikke blir gode nok.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utvide definisjonen av pengespill på hest til også å omfatte digitale og virtuelle spill på hest.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at det er en forutsetning etter EØS-retten at et land som skal kunne tilby enkeltaktører enerett på spill, må ha en sterk offentlig kontroll med enerettstilbyderne, og mener at det er viktig å sørge for dette. Norsk Rikstoto har i dag et styre på syv medlemmer. Innstillingsrådet innstiller på fem av medlemmene (herunder leder og nestleder). Styret utpekes av Landbruks- og matdepartementet, og departementet utpeker også ett av medlemmene. Det foreslås nå økt statlig styring ved at staten skal utpeke et flertall i styret.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at Norsk Rikstoto har pekt på at kravet om styreflertall fra staten kan endre forholdet mellom hestespill og sportens aktører og utøvere og føre til redusert interesse fra hestemiljøene og dermed et redusert spilltilbud. Dette støttes av aktørene på feltet, og det påpekes også at det ikke er en sammenheng mellom statlig flertall og ansvarlighet, og at kravet om statlig flertall ikke er begrunnet i behov og vil være et uforholdsmessig inngrep i stiftelsens virksomhet. Disse medlemmer kan ikke se at dagens forvaltning av spill på hest har medført noen utfordringer når det gjelder kravet til sterk offentlig styring, og heller ingen reaksjoner fra EU.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å opprettholde dagens styresammensetning i Norsk Rikstoto.»

Disse medlemmer merker seg Stortingets vedtak ved behandlingen av Innst. 86 S (2020–2021), hvor

et flertall ba om en gjennomgang av om det innenfor rammene av sosialt ansvarlige spill er mulig å innføre en ytterligere individuell tilpasning av tapsgrenser, etter en vurdering av den enkelte spiller etter nærmere kriterier, og på egnet måte orientere Stortinget om resultatene av gjennomgangen.

2.12 Pengespel som kan bli tilbydde av andre enn einerettstilbydarane

Flertallet i komiteen, alle unntatt medlemmen frå Framstegspartiet, sluttar seg til regjeringa sitt forslag om pengespel som kan bli tilbydde av andre enn einerettstilbydarane.

Flertallet viser vidare til at lovforslaget omtaler vilkår for at pengespel som blir tilbydde av andre enn einerettstilbydarane, skal ha lav omsetning og avgrensa størrelse på premiane, for å sikre at pengespeletilbodet framleis vil ha avgrensa omfang.

Flertallet støttar forslaget om at ikkje-fortenes-tebaserte organisasjonar må ha løyve for å tilby pengespel. Dette gjeld også bruk av overskot frå pengespel som blir tilbydde frå dei same aktørane.

Flertallet er også einig i at overskotet frå pengespel som vert tilbydde frå dei same aktørane, skal gå til eiga ikkje-fortenes-tebasert verksemd i organisasjonen.

Flertallet støttar lovforslaget knytt til løyve til å tilby pengespel i lokalradio og lokalfjernsyn, bruk av medhjelparar til å tilby pengespel, og pengespel som kan bli tilbydde utan løyve.

Flertallet ser at mykje av verksemda som blir driven av frivillige organisasjonar, faktisk kjem det offentlege til gode, og meiner teksten i lovforslaget § 19 blir for kategorisk. Flertallet vil understreke organisasjonane sine viktige bidrag i samfunnet. Flertallet foreslår derfor å stryke «eller kommer det offentlige til gode» i § 19 andre punktum i lovforslaget i proposisjonen.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«§ 19 skal lyde:

Overskuddet fra pengespillene som tilbys av organisasjoner etter § 18, skal gå til organisasjonens egen ikke-fortjenestebaserte virksomhet. Det kan ikke finansiere oppgaver som ved lov er lagt til offentlige organer eller virksomhet som utføres av eller på vegne av offentlige organer, eller fritidsaktiviteter for voksne.»

Komiteens medlemmer fra Høyre vil presisere at disse medlemmer legger til grunn at departementets vurderinger i lovproposisjonen om at forslaget om krav til bruk av pengene vil føre til at flere, ikke færre, nye grupper av organisasjoner vil kunne få tillatelse til å tilby pengespill. Det pekes i lovproposisjonen blant annet på flere frivillige organisasjoner innenfor sosiale tjenester som supplerer offentlige tilbud – for eksempel innen rusomsorg, omsorg for eldre og rehabi-

litering etter soning – som vil kunne oppfylle vilkårene for tillatelse. Disse medlemmer forutsetter at ordlyden i § 19 ikke er til hinder for et godt samarbeid mellom frivillige organisasjoner og det offentlige, og at slike frivillige organisasjoner også i fremtiden vil kunne finansieres ved bruk av pengespill.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at lovforslaget viderefører muligheten for at frivillige organisasjoner kan tilby pengespill i begrenset omfang. Disse tillatelsene gir viktige inntekter til frivillige organisasjoner. Det har imidlertid vist seg vanskelig å etablere lotterier med en bærekraftig økonomi under dagens regulering av større lotterier, og bare to av de fem tillatelsene er i dag aktive – Pantelotteriet og Postkodelotteriet. Dette har rammet aktører som UNICEF, WWF, SOS-barnebyer og Røde Kors.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede en heving av lotterienes omsetningstak, sammenslåing av tillatelser og fjerning av utløpsdato på lotteritillatelser.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre er kjent med at EØS-retten setter noen rammer for hvordan pengespill kan tillates i tillegg til enerettstilbyderne, blant annet et omsetningstak for større lotterier. Det fremstår likevel som noe uklart hvilket handlingsrom som foreligger.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede mulighetsrommet, innenfor enerettsmodellens og EØS-rettens rammer, for heving av lotterienes omsetningstak, sammenslåing av tillatelser og fjerning av utløpsdato på lotteritillatelser.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ønsker å følge opp Stortingets tidligere vedtak ved behandlingen av Innst. 14 S (2020–2021), og understreker behovet for modernisering på lotterifeltet.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre nødvendige endringer i regelverket for private lotterier for å legge til rette for digitale løsninger for betaling og distribusjon så snart som praktisk mulig.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til innspill fra UNICEF, WWF, SOS-Bar-

nebyer og Røde Kors om utfordringer ved å drifte frivillige organisasjoners lotterier.

Dette medlem vil styrke enerettsmodellen, men mener det også er viktig å sikre frivillige organisasjoners levedyktighet, og mener det bør utredes hvordan de frivillige organisasjonene som er tildelt tillatelser, kan sikres mulighet for drift og inntjening innenfor enerettsmodellens rammer.

2.13 Sakshandsaming og tilsyn

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, slutter seg til lovforslaget når det gjelder tilsyn, register, gebyrer, regulering av klageadgang, lotterinemnda og sektoravgift.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet stiller seg ikke bak forslaget til § 26.

Disse medlemmer viser til at Lotteritilsynet har en viktig rolle i utøvelsen av pengespillpolitikken. Disse medlemmer ser behovet for å sikre at Lotteritilsynet kan utøve sin saksbehandling og sitt tilsyn på en effektiv og tilfredsstillende måte, og også at det kan være grunn til å styrke Lotteritilsynets mulighet til å gjøre dette. Proposisjonen foreslår imidlertid en ganske omfattende endring i Lotteritilsynets rolle og virkemidler, og en rekke aktører i høringen var kritiske til en del av forslagene og etterlyser en nærmere begrunnelse for flere av dem.

Disse medlemmer viser til at forslaget inneholder en vidtrekkende plikt for enhver til å gi Lotteritilsynet opplysninger og dokumentasjon som tilsynet selv vurderer å ha behov for å få innsyn i. I forslaget er det ikke satt noen begrensninger i omfang av informasjon som skal kunne overleveres til Lotteritilsynet, eller hvem som tilsynet kan pålegge å gi informasjon. I forslaget foreslås det videre at Lotteritilsynet fritt skal få tilgang til lokaler og andre fasiliteter hvor man tror pengespillaktiviteten foregår. Ifølge lovforslaget skal dette kunne gjennomføres av Lotteritilsynet uten politiets bistand, som er et krav i dag.

Disse medlemmer viser til at Justis- og beredskapsdepartementet pekte på at forholdet til Grunnloven og menneskerettighetene, særlig retten til privatliv og respekt for eiendomsretten, bør vurderes nærmere. De pekte også på at vernet mot selvinkriminering bør vurderes. Departementet foreslår å begrense opplysningsplikten, adgangen til lokaler og bistand til det som er nødvendig for at Lotteritilsynet skal kunne utføre sine oppgaver etter loven. Finanstilsynet påpekte at et altomfattende unntak fra lovbestemt taushetsplikt bør begrunnes bedre, og hensynet til taushetsplikt bør avveies mot hensynet til opplysningsplikt. Finans Norge pekte på at personvernlovgivningen ikke er vurdert i lys av opplysningspliktens vide formulering, og viser til at det

er gitt utfyllende bestemmelser for stedlig kontroll i konkurranseloven og skatteforvaltningsloven, og at tilsvarende i så fall bør gjelde også for Lotteritilsynet. Politidirektoratet mente at bestemmelsen er for generelt utformet, og tilrår at inngrepshjemlene bearbejdes for i større grad å kunne ivareta klarhetskravet i legalitetsprinsippet. Disse medlemmer mener at proposisjonen i for liten grad svarer på disse innvendingene, og at det er behov for en grundigere vurdering og en bedre redegjørelse før de foreslåtte endringene vedtas. Det er allerede varslet at regjeringen vil komme tilbake med en ny sak knyttet til DNS-blokkering, og en ny vurdering og redegjørelse for Lotteritilsynets mandat og rolle kan legges frem samtidig med dette.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en ny vurdering av bestemmelsene knyttet til Lotteritilsynets rolle i forbindelse med saksbehandling og tilsyn samtidig med at sak om DNS-blokkering fremlegges.»

2.14 Handheving og straff

Fleirtalet i komiteen, alle unntatt medlemmen frå Framstegspartiet, slutter seg til regjeringa sitt lovforslag, også når det gjeld handheving og straff.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at forslaget til nye fullmakter for Lotteritilsynet og sanksjoner reiser en rekke fundamentale og prinsipielle problemstillinger. Forslaget utfordrer rettssikkerhetsgarantiene i den norske rettsstaten. Disse medlemmer mener at forslaget inneholder en rekke inngripende tiltak overfor forbrukere og næringsliv, uten dokumentasjon på at tiltakene vil ha effekt på problemspilling.

Disse medlemmer viser til at forslaget åpner for at Lotteritilsynet skal kunne gi overtredelsesgebyr i form av bøter. Det foreslås videre et forbud mot å bidra til å fremme ulovlige spill i Norge. Tredjeparter og andre som driver lovlige næringer og ikke er direkte involvert i tilbud og markedsføring av pengespill, vil få et medvirkningsansvar og kan være subjekter for de nye fullmakter til Lotteritilsynet.

Disse medlemmer viser til legalitetsprinsippet i norsk rett (Grunnloven § 113 og EMK artikkel 7). I dette prinsippet ligger et krav om klarhet vedrørende bestemmelser som hjemler ileggelse av sanksjoner: det må fremgå tydelig i loven hvilke handlinger som kan føre til en sanksjon, og hvilken personkrets/hvilket foretak som det kan reageres mot. Disse medlemmer mener at lovforslaget er fremmet uten å ta nødvendige hensyn til gjeldende rettssikkerhetsgarantier.

Disse medlemmer mener at lovforslaget gir Lotteritilsynet et ubegrenset handlingsrom til selv å vurdere bruk av de utvidede fullmaktene og sanksjonene. Disse medlemmer er svært skeptiske til at tilsynet i praksis får frie tøyler til å handle etter det tilsynet selv mener er hensiktsmessig. Disse medlemmer mener dette er svært betenkelig ut fra et rettssikkerhetsperspektiv, og viser til at det åpnes for svært inngripende etterforskningskritt uten klare rettslige skranker, og uten noen form for domstolskontroll eller transparens på forhånd.

Disse medlemmer mener forslaget åpner for at tilsynet vil få selvstendig ansvar for å utvikle regelverket, gjennomføre kontroll og tilsyn, fastsette sanksjoner og gjennomføre straff ved bøter. Disse medlemmer mener det er svært betenkelig at så mye makt gis til et offentlig organ uten politifaglig kompetanse eller forutgående domstolskontroll.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet vil påpeke at det er ikke ulovlig for norske forbrukere å velge å spille hos utenlandske aktører. For mange forbrukere er det like naturlig å spille hos internasjonale selskaper som det er å strømme film eller musikk fra utlandet. For norske forbrukere er det trygt, enkelt og lovlig å kjøpe slike tjenester på nett. Når norske forbrukere, på tross av massiv markedsføring fra Norsk Tipping, ønsker å spille hos andre aktører, er det fordi man vurderer disse til å ha et bedre tilbud. Dette medlem vil advare mot en politikk som baserer seg på å innføre et stadig større og mer omfattende kontrollregime, for å hindre norske forbrukere i å utføre helt lovlige handlinger.

Dette medlem viser til sine generelle merknader ovenfor, og vil spesielt fremheve at hvis loven vedtas slik den er foreslått, vil Lotteritilsynet få et selvstendig ansvar for å utvikle regelverket, gjennomføre kontroll og tilsyn, fastsette sanksjoner og gjennomføre straff ved bøter. Modellen fraviker rettssikkerhet ved at det ikke stilles krav til politifaglig kompetanse, og at det mangler domstolskontroll med tilsynets myndighetsutøvelse.

2.15 Pålegg om DNS-varsling eller DNS-blokkering

Komiteen viser til at Stortinget fatta eit oppmødingsvedtak i mai 2018 om å be regjeringa «stans pengespel hos uregulerte pengespelselskap ved å innføre DNS-blokkering av nettstadene deira».

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, seier seg nøgd med oppfølginga av dette.

Fleirtallet viser til at ifølge EU-kommisjonen hadde 12 EØS-land innført DNS-blokkering per januar 2019.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at regjeringen har lagt bort forslaget om DNS-varsling og i stedet valgt å gjennomføre en ny høring om DNS-blokkering. Disse medlemmer er enig i vurderingen som har medført at man har gått bort fra forslaget om å innføre DNS-varsling, ikke minst de tekniske og økonomiske utfordringene.

Videre merker disse medlemmer seg at et flertall i Stortinget tidligere har vedtatt et krav om DNS-blokkering. Det vises her til representantforslaget om en mer ansvarlig spillpolitikk, jf. Dokument 8:110 S (2017–2018) og Innst. 242 S (2017–2018) vedtak 695. Disse medlemmer vil bemerke at Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre stemte imot slik blokkering i forbindelse med behandlingen av denne saken.

Disse medlemmer viser til at i høringsnotatet vurderte departementet det som lite sannsynlig at DNS-blokkering effektivt vil kunne hindre at de som ønsker det, benytter seg av uregulerte spilltilbud. I proposisjonen uttaler departementet at heller ikke en DNS-blokkering kan forventes å stanse pengespilltilbud uten tilatelser i sin helhet fordi tiltakene kan omgås ved hjelp av relativt ukompliserte metoder. Det pekes for eksempel på VPN-tjenester som automatisk vil omgå en slik blokkering.

Videre vises det til den åpne høringen om proposisjonen, som komiteen hadde 10. desember 2021. Disse medlemmer merker seg at samtlige høringsinstanser med teknologisk kompetanse som uttalte seg om DNS-blokkering var udelt negative til forslaget. Det ble hevdet at det er langt enklere å omgå en DNS-blokkering enn det proposisjonen omtaler. Apper som er installert på telefon/nettbrett, eller et program installert på en PC, vil ikke nødvendigvis være avhengig av en spesifikk nettadresse. I stedet vil appen kunne bruke nettadresser som er bakt inn i koden, som vil føre til at en DNS-blokkering, ikke vil ha noen effekt, og disse vil kunne endres ofte. Innspillene pekte også på undersøkelser fra andre land, f.eks. Storbritannia, som viser at det i forbindelse med pornografisk materiale forekom store mengder både overblokkering (2–6 pst.) og underblokkering (30–60 pst.). Andre høringsinnspill viser til tekniske utfordringer, utfordringer for internets adresse-system, falsk trygget m.m.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer ikke støtte at det arbeides videre med forslag om pålegg av DNS-blokkering. For det første vil disse medlemmer påpeke at det er grunnleggende problematisk av staten å gripe inn og pålegge blokkering av internett. I de ytterst få tilfellene det legges til rette for slik for-

håndssensur, må det i det minste være på plass et system som sikrer tilstrekkelig demokratisk kontroll. Disse medlemmer vil advare mot å legge til rette for denne typen inngripende tiltak. Internasjonalt ser vi enkelte land hvor det er storstilt overvåking og mange begrensninger i folks bruk av internett. Slik overvåking og begrensninger er muligjort ved at sikkerhetsmekanismene på internett er svekket. Svekkelser i sikkerhetsmekanismene er også en trussel mot vår cybersikkerhet.

Det er nettopp fordi DNS-blokkering som metode er lite treffsikker, lett å omgå og skadelig for internett-sikkerheten, at disse medlemmer ikke kan støtte at det arbeides videre med dette. De siste årene har også det vært en teknisk utvikling som gjør DNS-blokkering til et enda mindre treffsikkert og relevant virkemiddel i dag enn før. Bruk av VPN for å omgå blokkering og stor bruk av applikasjoner i stedet for tradisjonell nettleser er eksempler på dette. En blokkering vil også kunne føre til at det blir mer vanlig at DNS-forespørsler automatisk sendes kryptert til utlandet. Videre underminerer metoden de sikkerhetsmessige tiltakene vi ønsker for internettbruk. Blokkeringen legger opp til et system som normaliserer forfalskning av DNS, da DNS-blokkering skjuler adresser eller forfalsker adresser, og gjennom slike tiltak vil åpne sikkerhetshull. Disse medlemmer mener at sikkerhetsarbeidet med en samfunnskritisk infrastruktur som det internett er, må støttes, ikke motarbeides av statlige inngrep som ikke er egnet til å oppnå formålet.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen avslutte arbeidet med forslag om pålegg om DNS-varsling eller DNS-blokkering.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til høringsinnspill som problematiserer DNS-varsling og DNS-blokkerings virkning og effekt. Dette medlem viser til at flere organisasjoner har gitt uttrykk for bekymring ved å sensurere internett og hvilken innvirkning dette vil kunne ha på spørsmål om ytringsfrihet. Dette medlem viser til at det også har vært problematisert at fordi DNS-blokkering fører til at folk omdirigeres til Lotteritilsynets sider, og at deres forsøk på å besøke en ulovlig nettside kan loggføres, står personvernet i fare. Dette medlem viser til at DNS-blokkering kan omgås med relativt enkle grep. Dette medlem viser til at DNS-blokkering likevel vil kunne være en hindring som avskrekker noen fra å besøke nettstedet som tilbyr ulovlige pengespill, og at det derfor anses å ha en viss effekt. Dette medlem støtter at det gjøres nærmere utredning om hvordan et system med DNS-blokkering kan utformes på en måte som ivaretar grunnleggende personvern hensyn, og at et forslag

om DNS- blokkering sendes på ny høring. Dette medlem viser til de utfordringer som er spilt inn i denne sakens høring, og ber om at en utredning også drøfter disse problemstillingene.

3. Forslag frå mindretal

Forslag frå Høgre, Framstegspartiet og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen om å opprettholde dagens styresammensetning i Norsk Rikstoto.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen gjennomføre nødvendige endringer i regelverket for private lotterier for å legge til rette for digitale løsninger for betaling og distribusjon så snart som praktisk mulig.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen avslutte arbeidet med forslag om pålegg om DNS-varsling eller DNS-blokkering.

Forslag frå Høgre og Framstegspartiet:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en ny vurdering av bestemmelsene knyttet til Lotteritilsynets rolle i forbindelse med saksbehandling og tilsyn samtidig med at sak om DNS-blokkering fremlegges.

Forslag frå Høgre og Venstre:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen utrede mulighetsrommet, innenfor enerettsmodellens og EØS-rettens rammer, for heving av lotterienes omsetningstak, sammenslåing av tillatelser og fjerning av utløpsdato på lotteritillatelser.

Forslag frå Framstegspartiet og Venstre:

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen følge tett med på pengespillområdet og påvirkningen fra internasjonale aktører og senest i løpet av 2024 komme tilbake til Stortinget med en evaluering av det norske spillmonopolet, den såkalte enerettsmodellen.

Forslag frå Framstegspartiet:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen snarest komme tilbake til Stortinget med et forslag om å oppheve spillmonopolet og innføre en lisensordning som sørger for like konkurransevilkår for norske og internasjonale spillerskap.

Ordningen skal videreføre de tre bærende prinsippene for spillpolitikken.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen snarest komme tilbake til Stortinget med et forslag om å endre markedsføringsloven slik at alle spillerskaper med lisens lovlig kan reklamere for produktene sine.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen snarest mulig gjennomføre en bred og ekstern evaluering av norsk spillpolitikk, inkludert enerettsmodellen (spillmonopolet).

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen utrede en heving av lotterienes omsetningstak, sammenslåing av tillatelser og fjerning av utløpsdato på lotteritillatelser.

4. Tiltråding frå komiteen

Tiltrådinga frå komiteen under A, med unntak av § 26, vert fremma av medlemene frå Arbeidarpartiet, Høgre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

§ 26 vert fremma av medlemene frå Arbeidarpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Tiltråding B vert fremma av medlemene frå Høgre, Framstegspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Komiteen har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjere følgande

vedtak:

A.

V e d t a k t i l l o v

om pengespill (pengespillloven)

Kapittel 1. Formål og virkeområde

§ 1 Formål

Lovens formål er

- å forebygge spilleproblemer og andre negative konsekvenser av pengespill
- å sikre at pengespill gjennomføres på en ansvarlig og trygg måte
- å legge til rette for at overskudd fra pengespill går til ikke-fortjenestebaserte formål.

§ 2 Hva loven gjelder

Loven gjelder pengespill der deltakere mot en innsats kan vinne en premie av økonomisk verdi, og resultatet er helt eller delvis tilfeldig.

§ 3 *Hvor loven gjelder*

Loven gjelder i Norge, på anlegg og innretninger på norsk kontinentalsokkel og på norske luftfartøy og norske skip.

Loven gjelder på Svalbard, Jan Mayen og bilandene.

Loven gjelder for handlinger som er rettet mot det norske markedet.

Departementet kan gi forskrift om unntak fra loven for norske skip som går i rute mellom norsk og utenlandsk havn og for utenlandske skip som ligger ved norsk havn.

Kapittel 2. Felles regler for pengespill

§ 4 *Forbud mot å tilby pengespill uten tillatelse*

Uten tillatelse etter denne loven er det forbudt å tilby eller medvirke til å tilby pengespill som er rettet mot det norske markedet.

Forbudet gjelder ikke pengespill som omfattes av § 22.

§ 5 *Forbud mot formidling av betalingstransaksjoner*

Det er forbudt å formidle betalingstransaksjoner ved innskudd til og utbetaling fra pengespill som ikke har nødvendig tillatelse etter denne loven.

Departementet kan gi forskrift om forbudet mot å formidle betalingstransaksjoner.

§ 6 *Markedsføring av pengespill*

Pengespill kan bare markedsføres så langt det er nødvendig for å informere om spilltilbudet og å lede spillelysten i samfunnet til ansvarlige og trygge spilltilbud.

Det er forbudt

- a) å markedsføre eller medvirke til å markedsføre pengespill som ikke er tillatt etter denne loven
- b) å markedsføre pengespill mot mindreårige
- c) å markedsføre pengespill direkte mot dem som har reservert seg mot slik markedsføring hos pengespilltilbyderen.

Departementet kan gi forskrift om markedsføring av pengespill.

§ 7 *Tiltak for å sikre ansvarlige pengespill*

Pengespill skal ha 18-årsgrense.

Det er forbudt å tilby pengespill på kreditt.

Tilbydere av pengespill som krever tillatelse, skal ha tiltak, tilpasset typen pengespill, for å motvirke spilleproblemer.

Departementet kan gi forskrift om hvilke tiltak som kreves for ulike pengespill, og om unntak fra aldersgrensen for bestemte pengespill.

§ 8 *Tiltak for å sikre trygge pengespill*

Tilbydere av pengespill skal gjennomføre pengespillene på en redelig måte som er egnet til å vinne allmennhetens tillit.

Tilbydere av pengespill som krever tillatelse, skal gjennomføre nødvendige tiltak, tilpasset typen pengespill, for å forhindre at pengespill utnyttes til økonomisk kriminalitet eller at annen kriminalitet oppstår i eller rundt det fysiske miljøet hvor pengespillvirksomheten finner sted.

Departementet kan gi forskrift om sikkerhetskrav, gjennomføringen av pengespill og tiltak for å hindre kriminalitet.

§ 9 *Krav om å være egnet til å tilby pengespill*

Styremedlemmer, administrerende direktør, daglig leder og andre personer i den faktiske ledelsen hos tilbydere av pengespill som omfattes av hvitvaskingsloven, skal være egnet til å tilby pengespill. Dersom pengespill tilbys av organisasjoner eller medhjelpere som har tillatelse eller godkjenning etter §§ 18, 20 eller 21, skal også de reelle rettighetshaverne være egnet til å tilby pengespill.

Personer som skal være egnet til å tilby pengespill, skal legge fram politiattest etter politiregisterloven § 40. Lotteritilsynet vurderer om personer nevnt i første ledd er egnet og fastsetter i enkeltvedtak at noen ikke er egnet.

Personer som er dømt for et straffbart forhold som gir grunn til å anta at de ikke vil kunne tilby pengespill på en forsvarlig måte, eller som i en stilling eller et verv har vist en atferd som gir grunn til å anta at de ikke vil kunne tilby pengespill på en forsvarlig måte, er ikke egnet til å tilby pengespill.

Tilbydere med tillatelse og medhjelpere med godkjenning skal melde skriftlig til Lotteritilsynet om endringer i posisjoner nevnt i første ledd eller endringer i forhold nevnt i tredje ledd.

Kapittel 3. Enerettstilbydere og deres pengespilltilbud

§ 10 *Enerett til å tilby pengespill*

Norsk Tipping og den som har tillatelse til å tilby pengespill på hest etter § 14, har enerett til å tilby pengespill som krever særlig offentlig kontroll fordi de har høye premier, høy omsetning eller høy risiko for å skape spilleproblemer.

§ 11 *Norsk Tipping AS*

Norsk Tipping AS eies av staten. Aksjene kan ikke omsettes.

Selskapets formål er å legge til rette for et ansvarlig pengespilltilbud og å forebygge negative konsekvenser av pengespill i samsvar med loven.

Innenfor disse rammene skal selskapet drive effektivt, slik at mest mulig av inntektene fra selskapets pengespill går til formålene nevnt i § 12.

Aksjeloven gjelder for Norsk Tipping AS. §§ 3-2, 3-3, 3-6, 3-7 og 6-35 og kapittel 4, 12, 13, 14 og 15 gjelder ikke.

Forvaltningsloven gjelder ikke for Norsk Tipping AS.

Departementet kan gi skriftlige instruksjer til selskapet utenom generalforsamling om forhold som gjelder oppfyllelsen av lovens formål nevnt i § 1 bokstav a og b.

§ 12 *Fordelingen av Norsk Tippings overskudd*

Overskuddet fra Norsk Tippings pengespill fordeles av selskapets generalforsamling i følgende rekkefølge:

1. Overskuddet fra Norsk Tippings bingoterminaler fordeles etter forskrift om fordelingen.
2. Minimum 0,5 pst. av selskapets overskudd settes av til tiltak mot spilleproblemer.
3. Midler settes ved behov av til annen egenkapital.
4. 6,4 pst. av resten av overskuddet fordeles til helse- og rehabiliteringsformål.
5. Det gjenværende beløpet fordeles med 64 pst. til idrettsformål, 18 pst. til kulturformål og 18 pst. til samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner.

Departementet kan gi forskrift om fordelingen etter første ledd.

§ 13 *Norsk Tippings grasrotandel*

Den som spiller noen av Norsk Tippings pengespill, kan gi en andel av innsatsbeløpet som grasrotandel. Med grasrotandel menes at andelen skal gå direkte til en frivillig organisasjon som spilleren selv velger, og som driver aktivitet på regionalt eller lokalt nivå. Organisasjonen skal være registrert i frivillighetsregisteret som deltaker i grasrotandelen.

Departementet kan gi forskrift om grasrotandelen.

§ 14 *Enerett til å tilby pengespill på hest*

Kongen kan gi enerett til å tilby pengespill på hest til en tilbyder som har som formål

- a) å legge til rette for et ansvarlig pengespilltilbud
- b) å forebygge negative konsekvenser av pengespill
- c) å støtte hestehold, hestesport og hesteavl.

Departementet skal ha rett til å oppnevne et flertall av medlemmene i tilbyderens styre.

Kongen kan sette vilkår i tillatelsen for å bidra til at lovens formål oppfylles. Tillatelsen gis for ti år av gangen.

Overskuddet fra pengespill på hest skal gå til organisasjoner som fremmer hestesporten, hesteholdet og norsk hesteavl. Tilbyderen skal drive effektivt, slik at mest mulig av inntektene fra tilbyderens pengespill går til disse formålene. Departementet gir forskrift om fordelingen av overskuddet fra pengespill på hest.

§ 15 *Enerettstilbydernes pengespilltilbud*

Norsk Tipping og den som har tillatelse til å tilby pengespill på hest etter § 14, kan ikke tilby eller markedsføre pengespill på vegne av andre.

Departementet gir forskrift om hvilke pengespill enerettstilbyderne kan tilby for å oppfylle lovens formål nevnt i § 1 bokstav a og b, og hvilke pengespill som krever tillatelse fra Lotteritilsynet.

Enerettstilbyderne skal fastsette spilleregler for pengespillene de tilbyr.

Lotteritilsynet kan gi tillatelse til midlertidig utprøving av nye pengespill og andre tiltak som skal bidra til å oppfylle lovens formål nevnt i § 1 bokstav a og b. Departementet kan gi forskrift om adgangen til midlertidig utprøving.

§ 16 *Behandling av personopplysninger*

Enerettstilbyderne kan behandle nødvendige personopplysninger, også personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9, for å følge opp kundenes spilleatferd med det formål å forebygge negative konsekvenser av pengespill, og for å sikre at pengespill gjennomføres på en ansvarlig og trygg måte.

Departementet kan gi forskrift om behandlingen, blant annet om hvilke personopplysninger som kan behandles, lagringstid og utlevering av opplysninger til forskningsformål.

Kapittel 4. Pengespilltilbud fra andre enn enerettstilbyderne

§ 17 *Begrensninger for pengespill som tilbys av andre enn enerettstilbyderne*

Pengespill som tilbys av andre enn enerettstilbyderne, skal ha lav omsetning, begrenset størrelse på premiene og ikke ha høy risiko for spilleproblemer.

§ 18 *Tillatelse til ikke-fortjenestebaserte organisasjoner til å tilby pengespill*

Ikke-fortjenestebaserte organisasjoner kan få tillatelse fra Lotteritilsynet til å tilby pengespill dersom de

- a) er registrert i frivillighetsregisteret
- b) har frivillig innsats som en viktig del av virksomheten
- c) ikke er tilgjengelig bare for en lukket krets
- d) ikke driver virksomhet som gir privatøkonomiske fordeler.

Kravet om registrering i frivillighetsregisteret gjelder ikke for menigheter i Den norske kirke.

Departementet kan gi forskrift om hva som utgjør en ikke-fortjenestebasert organisasjon, frivillig innsats, lukket krets og privatøkonomiske fordeler etter første ledd.

§ 19 *Bruk av overskudd fra pengespill som tilbys etter § 18*

Overskuddet fra pengespillene som tilbys av organisasjoner etter § 18, skal gå til organisasjonens egen ikke-fortjenestebaserte virksomhet. Det kan ikke finansiere oppgaver som ved lov er lagt til offentlige organer eller virksomhet som utføres av eller på vegne av offentlige organer, eller fritidsaktiviteter for voksne.

§ 20 *Tillatelse til å tilby pengespill i lokalradio og lokal fjernsyn*

En kringkaster som har konsesjon etter kringkastingsloven til å tilby lokalradio eller lokal fjernsyn, kan få tillatelse fra Lotteritilsynet til å tilby pengespill.

Overskuddet fra slike pengespill skal gå til den lokalradio- eller lokal fjernsynsstasjonen tillatelsen gjelder.

§ 21 *Bruk av medhjelpere til å tilby pengespill*

Den som har tillatelse etter §§ 18 eller 20, kan bruke medhjelpere som Lotteritilsynet har godkjent, til å tilby sine pengespill. Med medhjelper menes en enkeltperson eller et foretak som mot en andel av inntektene eller overskuddet eller annen betaling, gjennomfører ett eller flere pengespill for den som har tillatelsen.

§ 22 *Pengespill som kan tilbys uten tillatelse*

Privatpersoner og organisasjoner kan tilby pengespill med omsetning inntil 200 000 kroner per kalenderår uten tillatelse når overskuddet går til ikke-fortjenestebaserte formål. Slike pengespill kan ikke gjennomføres på digitale plattformer og kan bare ha et lokalt eller regionalt omfang. Bruk av medhjelpere er ikke tillatt for slike pengespill.

Departementet kan gi forskrift om unntak fra kravet om at overskuddet skal gå til ikke-fortjenestebaserte formål.

§ 23 *Forskrift om pengespillene som tilbys av andre enn enerettstilbyderne*

Departementet kan gi forskrift om vilkår for gjennomføringen av pengespillene som tilbys etter dette kapitlet, hvilke typer pengespill, hvilken omsetning og hvilke premier som er tillatt, hvordan betaling og trekning skal gjennomføres, krav til medhjelpere, lokaler og lokalinnhavere, krav om politiattest, regnskaps- og revisjonsplikt og regnskapsrapportering.

Kapittel 5. Tilsyn, register, gebyrer og sektoravgift

§ 24 *Tilsyn*

Lotteritilsynet fører tilsyn med at krav fastsatt i eller med hjemmel i denne loven blir oppfylt.

§ 25 *Digital kommunikasjon*

Departementet kan gi forskrift om digital kommunikasjon med Lotteritilsynet i forbindelse med søknadsbehandling og rapportering.

§ 26 *Tilgang til opplysninger og lokaler*

Lotteritilsynet kan pålegge enhver å gi opplysninger og innsyn i dokumenter og den dokumentasjonen som tilsynet finner nødvendig for å utføre sine oppgaver etter loven. Lotteritilsynet avgjør om opplysningene skal gis skriftlig eller muntlig, og innen hvilken frist. Opplysningsplikten gjelder ikke for politiet.

Lotteritilsynet kan i forbindelse med tilsynet gjennomføre nødvendige undersøkelser av lokaler, innretninger o.l. for å utføre sine oppgaver etter loven. De som har tilknytning til forhold som skal undersøkes, skal vederlagsfritt stille til disposisjon nødvendige innretninger, gjenstander og redskaper og yte nødvendig bistand for undersøkelsene. Om nødvendig kan Lotteritilsynet anmode om bistand fra politiet for å få adgang til steder hvor det er mistanke om at det tilbys pengespill i strid med bestemmelser i denne loven.

Opplysningsplikten og retten til tilgang til steder og lokaler etter paragrafen her gjelder uten hinder av taushetsplikt. Dette gjelder likevel ikke taushetsplikt som nevnt i straffeprosessloven § 117, § 118 første ledd andre punktum, og §§ 118 a til 120.

Enhver som gjennom pålegg gitt etter paragrafen her får kjennskap til opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt, har tilsvarende taushetsplikt for opplysningene som de taushetsplikten ellers gjelder for, og kan ikke bruke opplysningene til andre formål enn det de er innhentet for.

Departementet kan gi forskrift om saksbehandling etter paragrafen her, også om Lotteritilsynets innhenting av informasjon fra andre myndigheter.

§ 27 *Register over tillatelser og tilbydere, godkjenninger og medhjelpere*

Lotteritilsynet skal registrere tillatelser og godkjenninger gitt med hjemmel i §§ 10, 14, 18, 20 og 21 i et pengespillregister. Det samme gjelder vedtak om tilbakekall av tillatelse eller godkjenning etter § 34.

Opplysningene i registeret er tilgjengelige for allmennheten, med unntak av taushetsbelagte opplysninger og opplysninger om enkeltpersoners navn, adresse, e-postadresse, telefonnummer og fødselsnummer.

Registeret kan også inneholde annen informasjon enn det som følger av første ledd. Departementet kan gi forskrift om registerets innhold.

§ 28 *Gebyr og sektoravgift*

Lotteritilsynet kan kreve gebyr og sektoravgift fra tilbydere av pengespill til dekning av kostnadene ved behandlingen av søknader, tillatelser og godkjenninger

og tilsyn som gjennomføres for å sikre at krav og rettigheter fastsatt i eller med hjemmel i loven blir oppfylt. Sektoravgift fastsettes bare overfor enerettstilbydere.

Forfalte gebyrer og sektoravgifter er tvangsgrunnlag for utlegg.

Departementet kan gi forskrift om gebyr og sektoravgift.

§ 29 Klage

Lotterinemnda er klageinstans for Lotteritilsynets enkeltvedtak fastsatt i eller med hjemmel i denne loven.

Departementet er klageinstans for Lotterinemndas avgjørelser om partsinnsyn etter forvaltningsloven og avgjørelser i saker etter offentleglova.

Avgjør Lotterinemnda at det skal tilkjennes sakskostnader etter forvaltningsloven § 36, dekkes kostnadene av Lotteritilsynet.

§ 30 Lotterinemnda

Lotterinemnda skal ha en leder og to medlemmer, alle med personlige varamedlemmer. Medlemmene oppnevnes av departementet for en periode på fire år og kan gjenoppnevnes én gang.

Lotterinemnda skal ha et sekretariat som forbereder sakene.

Lotterinemnda kan bare treffe vedtak når alle medlemmene har uttalt seg. Sakene avgjøres med alminnelig flertall. Nemnda kan beslutte at enkelte sakstyper kan avgjøres av nemndas leder eller av sekretariatet.

Departementet kan gi forskrift om kvalifikasjonskrav for nemndmedlemmene, når et medlem kan løses fra vervet, og organisering og saksbehandling i nemnda.

§ 31 Uavhengighet

Lotteritilsynet og Lotterinemnda kan ikke instrueres i enkeltsaker.

Kapittel 6. Håndheving og straff

§ 32 Pålegg om retting av ulovlig forhold og stenging av ulovlig virksomhet

Ved brudd på denne loven eller vedtak fastsatt med hjemmel i loven, kan Lotteritilsynet pålegge den ansvarlige å rette det ulovlige forholdet eller fastsette at den ulovlige virksomheten skal opphøre eller stenge.

§ 33 Tvangsmulkt

Lotteritilsynet kan treffe vedtak om tvangsmulkt for å sikre at pålegg etter §§ 26, 32 og 35 andre ledd blir oppfylt.

Har Lotteritilsynet særlig grunn til å tro at den som har brutt loven, eller vedtak fastsatt med hjemmel i loven, vil begå nye brudd av samme art, kan Lotteritilsynet på forhånd fastsette en tvangsmulkt som løper fra tids-

punktet for en ny overtredelse. Slik forhåndsfastsatt tvangsmulkt kan fastsettes for inntil ett år.

Et endelig vedtak om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 34 Tilbakekall av tillatelse eller godkjenning

Ved gjentatte eller vesentlige brudd på bestemmelser gitt i eller med hjemmel i denne loven, kan Lotteritilsynet sette vilkår for fortsatt drift eller kalle en tillatelse eller godkjenning tilbake. Er tillatelsen gitt av Kongen etter § 14, skal Kongen bekrefte et tilbakekall før det gjennomføres. En tillatelse eller godkjenning kan kalles tilbake for maksimalt to år.

Første ledd gjelder også dersom offentlige myndigheter dokumenterer gjentatte eller alvorlige brudd på bestemmelser som nevnt i hvitvaskingsloven § 49 første ledd.

Lotteritilsynet kan kalle tilbake en tillatelse eller godkjenning etter §§ 18, 20 eller 21 dersom en tilbyder eller medhjelper ikke lenger oppfylder vilkårene for en tillatelse eller godkjenning, eller dersom en tilbyders eller medhjelpers bo tas under konkursbehandling.

Kalles en tillatelse eller godkjenning tilbake, skal Lotteritilsynet bestemme hvordan berørte pengespill skal avvikles.

§ 35 Stans av utbetalinger og tilbakebetaling

Dersom en organisasjon benytter midler fra pengespill i strid med bestemmelser gitt i eller med hjemmel i denne loven, eller for øvrig ikke oppfylder lovens vilkår, kan Lotteritilsynet stanse utbetaling av midler fra pengespill til

- a) organisasjoner som mottar en andel av overskuddet fra Norsk Tipping etter § 12 første ledd nr. 1
- b) organisasjoner som mottar grasrotandel etter § 13
- c) organisasjoner med tillatelse etter § 18.

Er vilkårene etter første ledd oppfylt, kan utbetalinger også helt eller delvis kreves tilbakebetalt. Et endelig vedtak om tilbakebetaling er tvangsgrunnlag for utlegg.

Departementet kan gi forskrift om stansing av utbetalinger og bruken av inndratte pengespillmidler.

§ 36 Overtredelsesgebyr

Lotteritilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr mot den som forsettlig eller uaktsomt overtrer § 4, § 5, § 6 andre ledd, § 7 første eller tredje ledd, § 8 eller § 26, dersom overtredelsen er vesentlig eller har skjedd gjentatte ganger. Dersom en bestemmelse er overtrådt av noen som har handlet på vegne av et foretak, kan overtredelsesgebyret ilegges foretaket.

Et endelig vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg. Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes tre år etter at overtredelsen er opphørt. Foreldelsesfristen avbrytes når Lotteritilsynet gir forhåndsvarsel om vedtak om overtredelsesgebyr.

Departementet gir forskrift om overtredelsesgebyr, inkludert om gebyrets maksimale størrelse.

§ 37 Straff

Med bøter eller fengsel inntil ett år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt vesentlig overtrer forbudet i § 4 mot å tilby eller medvirke til å tilby pengespill uten tillatelse eller forbudet i § 6 andre ledd mot å markedsføre eller medvirke til å markedsføre pengespill.

Grove overtredelser straffes med bøter eller fengsel inntil tre år. Ved avgjørelsen av om overtredelsen skal regnes som grov, skal det særlig legges vekt på om handlingen gjelder et betydelig beløp, er rettet mot barn, er begått ved flere anledninger eller over lengre tid, eller av andre grunner må anses som særlig skadelig.

Kapittel 7. Ikrafttredelse, overgangsregler og endringer i andre lover

§ 38 Ikrafttredelse og overgangsregler

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Fra samme tid oppheves følgende lover:

1. lov 1. juli 1927 nr. 3 om veddemål ved totalisator
2. lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v.
3. lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v.

Forskrifter fastsatt med hjemmel i lovene nevnt i første ledd gjelder også etter at denne loven trer i kraft.

Departementet kan gi forskrift om overgangsordninger for tillatelser og godkjenninger som er fastsatt i eller med hjemmel i lovene nevnt i første ledd.

§ 39 Endringer i andre lover

Fra den tiden denne loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 13. juni 1924 nr. 4 om adgang for staten til utferdigelse av premieobligasjonslån skal § 1 lyde:

Pengespilloven skal ikke være til hinder for at lån som opptas for statskassens regning, emitteres som premieobligasjonslån ved utstedelse og utbydelse til salg av ihendehaverobligasjoner med premier.
2. I lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester skal § 4-7 første ledd første punktum lyde:

Medietilsynet kan gi pålegg om å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til markedsføring i fjernsyn eller audiovisuelle bestillingstjenester som er i strid med *pengespilloven* § 6 andre ledd bokstav a .

3. I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt skal § 5-50 andre ledd lyde:
  - (2) Som inntekt regnes ikke, uansett om utbetaling skjer samlet eller oppdelt over en periode, gevinst fra
    - a) *pengespill som omfattes av pengespilloven*
    - b) pengespill og lotterier i en annen EØS-stat som godtgjøres å tilsvare de *pengespill* som lovlig kan tilbys i Norge, og som er underlagt offentlig tilsyn og kontroll i *hjemstaten*
    - c) offentlig tilgjengelige tiltak arrangert av *massemedier*

Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av bokstav b og c.
4. I lov 23. mai 2003 nr. 35 om visse sider av elektronisk handel og andre informasjonssamfunnstjenester skal § 2 første ledd bokstav f lyde:
  - f) *pengespillvirksomhet som omfattes av pengespilloven*
5. I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift skal § 3-14 lyde:

§ 3-14 Pengespilltjenester

Omsetning og formidling av *pengespilltjenester* er unntatt fra loven.
6. I lov 1. juni 2018 nr. 23 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering skal § 2 bokstav k lyde:
  - k) tilbyder av spilltjeneste: fysisk eller juridisk person som arrangerer spill som krever tillatelse etter *pengespilloven*. Når en entreprenør arrangerer *pengespill* på vegne av en organisasjon eller forening, anses entreprenøren som tilbyder av spilltjenesten.

B.

Stortinget ber regjeringen utvide definisjonen av pengespill på hest til også å omfatte digitale og virtuelle spill på hest.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 15. februar 2022

Tage Pettersen

fung. leiar

Åse Kristin Ask Bakke

ordfører

